

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 12 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsek dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisati se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Po premirju mir ali vojna?

(Piše prof. Anton Bezenšek.)

Sofija, meseca decembra.

Na Balkanu se pričakuje, da bode do božičnih praznikov, ko iz vseh cerkv za-doni staroslavno petje »Et in terra pax hominibus«, mir v Londonu sklenjen.

Sedaj živimo se v nesigurnosti, katera pa onim, ki se grejejo pri topli peči, ni tako neprijetna, kakor onim pol milijona hrabrinih junakov, ki sedaj zmrzujejo v svojih zavzetih pozicijah na bojišču. Trpljenje vlada od početka vojne, ko je počil prvi strel, trpljenje brez prenehanja — v vse-mogočih oblikah do danes in bode še trajalo, dokler se ne sklene mir v Londonu.

Sedaj pa nastane drugo vprašanje: Ali bo prišlo do trajnega miru? Ali ne bo znabit kaka intriga prejkoslej napravlila konec premirju in prisilila začasno mirujoče, da zgrabijo zopet za orožje, ker brez njega pri najboljši volji ne bi mogli priti do cilja?

Da, intrigantov žalibog ne manjka v današnjih kritičnih časih.

Ozrimo se malo nazaj, kaj se je godilo na Balkanu v poslednji kratki dobi.

Zavezne države so zavzele skoraj vse pokrajine evropske Turčije in oblegle turške trdnjave. Bulgarske armade stoje že več tednov pred trdnjavami nedaleč od Carigrada. Tam jih je zadržalo ne turško orožje, ampak turška prošnja za mir.

Kristjani na Balkanu so celih 34 let zaporedoma protestirali proti krvavemu turškemu režimu, a ni vse nič izdalo, dokler so bili njih protesti samo papirnati.

Turško vladno glasilo »Ikdām« zdej samo priznava, da vzrok vojni pravzaprav niso krščanski narodi, nego nepravilni berlinski dogovor l. 1878.

To priznanje je vredno, da se — po domače rečeno — približe: To je posebno važno, ker prihaja iz ust iste vlade, ki je pred 17. oktobrom arogantno odbila note združenih balkanskih držav, katere so se »drznile« zahtevati od Turčije, da izpolni obveze, katere je bil njej naložil berlinski dogovor. Turčija jih je sklenila za to »predržnost kaznovati« z orožjem.

Zvezne države so sprejele vojno in so jo srečno vodile, dokler niso prosili prevzetni Turki za mir. Ni bil namen krščanskih držav osvojevati, ampak rešiti brate iz neznosnega jarma. Zvezne države so storile to, kar je bila v pravem zmislu dolžnost velesil, katere so

bile podpisale berlinski dogovor. In one so izpolnile pošteno svojo dolžnost.

Potem so pa privolile v premirje ter dale tako nov dokaz svoje dobre volje in korektnosti.

Sedaj z mirno vestjo pričakujejo, da bodo tudi velesile pokazale dobro voljo in se bodo vedle korektno, tako da bo Turčija pripravljena skleniti pravičen in trajen mir. Zvezne države pričakujejo, da bo po sklenjenem premirju prenehalo tisto ostrenje turških sabelj za kulisami in podpihovanje Turkov, naj nadaljujejo vojno.

Tega pričakujejo posebno od onih držav, ki so za časa vojne pošiljale topove Turkom in dajale svoje železnice in pristanišča na razpolago za prenos orožja.

Ako pa intrige ne prestanejo, pomeni to, da neke države žele, da teče še kri na Balkanu. To je sicer žalostno, a vsled tega zaveznih držav ne prešinja noben strah.

Naj gre do kraja! Nazadnje mora zmagati pravična stvar!

Navdušenost in ogenj zedinjenih držav danes ni niti za iskrico manjši, kakor je to bil izpočetka vojne.

Državni zbor.

Dunaj, 17. decembra.

Rekord.

Poslanec Gostinčar je včeraj dosegel rekord. Govoril je v proračunskem odseku brez vsakega odmora 13 ur in 40 minut. Prišel je zvečer kmalu po 6. uri in končal danes okoli tričetrt na 8. uro. Govoril je ves čas stvarno in mirno. Tvarine mu ni moglo zmanjkati, ker v razpravi je proračunski provizorij, ki obsega v svojem okvirju vse državne dohodke in stroške za bodoče leto. Večina se je dogovorila, da hoče opozicijo streti z utrujenostjo govornikov. Obvezali so se, da vztrajajo do konca na straži. Eni so šli spat do 12. ure, drugi so si preganjali čas kakor so vedeli in znali. Od časa do časa so prihajali poslušati neustrašenega govornika. Ko se je zbrala okoli njega večja gruča nemških poslancev, je pričel govoriti v slovenskem jeziku. S tem jih je pregal. Edini poslanec Markhi, ki dobro razume in govori slovenščino, je več časa poslušal Gostinčarja, ko je opisoval neznosne razmere pri sodnih na Koroškem in Štajerskem. Govornika namenoma niso motili, ker so se bali krika in ropota. Celo poslanec Hummer, ki se ponaša kot pravi režiser takozvane delavske

večine, je nocoj svojim tovarišem pripravil ležišča in bil zadovoljen s svojim poslom kot ponočni čuvaj. To je bilo tudi najboljšo, kar so storili, ker je bilo vedno več članov hrvaško - slovenskega kluba zbranih v proračunski dvorani. Predsedovali so dr. Korytowski, soc. demokrat Nemeš in krščanski soalec Miklas. Seveda so se morali dolgočasiti, ker nobeden ne razume slovenskega jezika. To mora biti grozna muka, poslušati eno, dve uri govornika, ki ga ne razumeš. Poleg tega pa še negotovost, kedaj se steče ura. Toda tovariš Gostinčar je bil svež in čvrst do konca. Morda bi bil vzdržal do zbornične seje ob 11. uri. Ker pa je bil za njim oglašen tovariš dr. Korošec, je še njemu prepustil tri ure, da pošteno okrca vse večinske stranke po vrsti.

Dr. Korošec je naštel vse politične grehe, ki so jih storile v zadnjih letih vse vlade po vrsti in z njimi razne večine, ki so hotele pometati s Slovenci in Hrvati. S pomočjo nemške birokracije vzdržujejo nemški politiki svojo hegemonijo v slovenskih pokrajinah. Poljaki so izrinili iz Galicije nemške jerebe in valpete, Čehi so si na Češkem in Moravskem po dolgih bojih priborili večino v obeh deželnih zborih in zlomili nemško strahovlado. Zato pa se nemške stranke v obeh teh kronovinah maščujejo z obstrukcijo, ki jo sedaj obsojajo v parlamentu. In vendar so bile ravno nemške stranke, ki so za časa grofa Badenja razbile parlament in izsolale nov zarod. Hodi mihi, cras tibi. Ako je odločna opozicija proti brezobzirnemu nasprotniku večini neprijetna, naj si sama sebi pripiše.

V Celju na primer je nižja slovensko - nemška gimnazija nastanjena v hlevih. V proračunu pa ne najdemo beliča za novo poslopje. V Albaniji in drugod država vzdržuje ljudske šole in dobrotelne zavode, v koroškem pašliku mučijo šolske otroke z nemščino, da vzgajajo renegate. Obenem pa tarnajo in kriče, da slovenska povodenj preplavlja nemške doline in dolbrave. Hinaščine in narodne nestrpnosti. V vse urade za Slovence vrivajo nemške uradnike, ki komaj za silo lo-mijo slovenščino. Je pa mnogo uradnikov v okrajih, ki so po večini slovenski, ki niti ne razumejo slovenščine.

Toda motijo se vsi, ki upajo na gomilah slovenskega rodu saditi nemške hraste. V boju za svoje pravice se

je vzdramil in ojunačil slovenski narod, da s podvojeno silo in požrtvovalnostjo brani svoje domove. Tuji Slovenci, čeravno mal narod, kličejo vsem protivnikom: Mi vstajamo in vas je strah! Brez nas in proti nam ne pojdete na dnevni red. Ako se je na Balkanu po večstoletnem trpljenju s svojo močjo in proti volji velesil oprostila raja svojega dušmanina, mora tudi v Avstriji zasijati preziranim in zatiranim narodom svobodno solnce. Pravica mora zmagati, in naš boj je za pravico, ki jo nam priznava božji in državni zakon.

Odločne in resne besede dr. Korošca so kar poparile razne poslance, katerim je ravnopravnost vedno na jeziku. Sapo so zaprle pa tudi nemškimi poslancem, ker resnica oči kolje. Čim bolj se je bližala 11. ura, tem živahnjeje je bilo v proračunski dvorani, končno se je vse drenjalo. Mnogi niso mogli verjeti, da sta samo dva slovenska poslanca govorila skoraj 17 ur. In dr. Korošec še ni končal svojega govora. Moral je jenjati, ker se je pri drugi mizi v dvorani pričelo vpisovanje govornikov za razpravo o vojaškem izjemnem zakonu. Večina, ki v konventu dela svoje načrte in račune, je sedaj prepičana, da more sam hrvaško - slovenski klub ustaviti parlamentarni klepetec, ako resno hoče. To je treba enkrat za vselej zabičati hegemonom, sicer postanejo parlamentarni Neroni.

Zbornična seja.

Začetek današnje seje je bil jakoburen. Češki radikali, ki so se že v juštičnem odseku z vsilo uprli izjemnemu zakonu za slučaj mobilizacije, so že pri vpisovanju govornikov pred sejo v proračunski dvorani zagnali krik. Trdili so, da sta nemški radikalec Hummer in poljski poslanec Kleski vrgla v posodo za žrebanje vsak dve ime-ni za svoja odsotna tovariša. Oba poslanca sta sicer to zanikala, toda češki radikali so v zbornici začetkom seje pričeli kričati in razbijati po mizah. Lisy je predlagal, naj se ponovi žrebanje in v ta namen seja prekine za tri ure. Striberny je predlagal, naj se prične razprava o društvenem zakonu. Fresl je predlagal konec seje. Dr. Baxa je zahteval, naj zbornica reši predloge imunitetnega odseka. Kalina, dr. Hübschmann, Choc in dr. Stranský so odločno grajali postopanje večine, ki si hoče na tak grd način pomagati iz zadrege. Večina pa

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.

(Dalje.)

Kmalu je prišel častnik ter ju peljal h konjem, ki so že čakali nanje, in odjezdili so proti utrjenemu mostu. Prišedši bliže tja so videli, da je odhajal Lozel na velikem vrancu, ki je bil ves penast. Kakor je vse kazalo, se je tudi on uril na tisti nevarni poti, kajti ljudje, ki se jih je mnogo nabralo, so ploskali in klicali: »Dobro si jezdil, Frank! Dobro si jezdil!«

Brata sta dospela do mostu, Godvin na Plamu prvi, ter vodila konja korakoma čezenj. Konja se nista ustavljala, dasi sta nekoliko hrskala vzpričo temnih prepadov na obeh straneh. Vrnila sta se v diru, zatem pa se obrnila zopet nazaj na most in dirjala nekolikokrat čezenj v počasnem polnem diru, včasih skupaj, včasih pa posamezno. Wulf je pozval Godvina, da se ustavi sredi mosta, sam pa je v polnem diru zdriljal proti njemu, dokler se mu ni približal na suličino daljavo. Tedaj je naenkrat zadržal konja, ga med

glasnim vpitjem zbranega ljudstva zasukal na zadnjih nogah tako, da je s prednjimi kopiti bil po zraku ter zdriljal zopet nazaj, Godvin pa za njim.

»Vse je šlo dobro,« je rekel Wulf, ko sta jezdila nazaj v hišo za tujce; »noben človek še ni jezdil plemenitejših in boljših konj. Mnogo upanja imam za jutrišnji večer.«

»Dobro, brat, a jaz nisem imel meča v roki. Ne bodi prezaupljiv, kajti Lozel je obupen človek in spreten borilec; jaz sem to že izkusil, ko sem se boril z njim. Dalje je tudi njegov črni žrebec dobro izurjen in težji od naših. Vrh vsega je tisti prostor strahovit kraj za boj in le tak zlodej kakor je Sinan si ga je mogel zmisлити.«

»Storil bom, kar je mogoče,« odgovori Wulf; »če pa jaz padem, veš, potem mu saj ne dovoli, da bi naju oba premagal.«

Odpeljala sta konje v hlev ter odšla na vrt; izogibala sta se žensk s kozarci, ki so jima ponujale otrovano vino ter dospela po ovinkih do strme skale. Ker sta bila sama, sta odklenila vrata, zlezla skozi, jih na drugi strani zopet zaklenila ter tipaje stopala proti vходу, ki ga je razsvetljeval mesec. Tu sta se nekaj časa ustavila ter motrila skalnato strmino, kolikor je bilo pri taki svetlobi mogoče, kar je God-

vin iznenada začutil neko roko na svoji rami in se prestrašen ozrl. Pred seboj je uzrl Masudo.

»Kako prideš ti semkaj?« jo vpraša.

»Po poti, ki je edino naše upanje,« je odgovorila. »Sir Godvin, ne troši besedi, kajti moj čas je drag; ako pa si mnenja, da mi moreš zaupati — in to prepušчам tvoji sodbi — daj mi tisto sveto znamenje, ki ti visi okoli vratu. Če ne, se pa vrni nazaj v trdnjavo ter skušajta po svojih najboljših močeh rešiti gospico Rozamundo in sama sebe.«

Godvin seže za svojo verižno srajco, izvleče starodavni prstan z vrezanimi skrivnostnimi znaki in bodalom ter ga poda Masudi.

»Ti mi pa zares zaupaš,« je rekla z rahlim nasmehom; natančno si je prstan ogledovala pri mesečnem svitu, dotaknila se z njim svojega ter ga skрила v nedrje.

»Res je, gospica,« odgovori, »zaupam ti, dasi ne vem, kako to, da se toliko žrtvuješ za nas.«

»Kako to? Veš, morda iz sovraštva, kajti Sinan ne vlada z ljubeznijo; morda zbog tega, ker sem malo divje krvi, pa sem pripravljena izgubiti življenje; morda pa tudi, ker si me rešil iz krempliev levinje.«

Prenehala je in stala pred njim žarečih oči, liki skrivnostna vila v mesečini.

Godvin je čutil, kako mu je srce utripalo in mu kri silila v glavo; a preden je mogel izpregovoriti, je besedo povzel Wulf, rekoč:

»Velela si nama štediti z besedami, zato nama povej, kaj je nama storiti.«

»Tale,« je odgovorila in se zopet pomirila. »Jutri zvečer ob tej uri se boš boril z Lozelom na ozkem mostu. To je gotovo, kajti celo mesto govori o tem. Veš, da lahko padeš, dasi je oni človek strahopetec v svojem srcu, kar ti nisi, toda tukaj ne bo odločeval samo pogum, ampak spretnost in orožju in ježi. Ako se to zgodi, pride sir Godvin na vrsto in nikdo ne more povedati, kakšen bo konec. Če padeta oba, bom storila vse, da rešim vajino gospico ter jo popeljem k Saladinu, kjer bo na varnem; ako pa se mi ne posreči je rešiti, ji že najdem sredstev, da jo rešim s smrtjo.«

»Ali prisežeš to?« je rekel Wulf.

»Obljubila sem in to je dovolj,« je odgovorila nepotrpežljivo.

»Potem stopim lahkega srca na most in pred lopova Lozela,« reče Wulf in Masuda je nadaljevala:

»Ako pa zmagaš, sir Wulf, ali če padeš, pa tvoj brat zmaga, morata

je odklonila vse te predloge. Lisy, Fresl, Striberny in dr. Markov so pričeli razbijati z debelimi knjigami, ki jih je danes predložila kontrolna komisija za državne dolgovne povodoma 50letnice svojega obstanka. Med tem je začel govoriti poročevalec dr. Stölzel. Njegov glas pa se je izgubil med krikom. Sicer pa, tako sodijo, češki radikaleci nočejo za vsako ceno preprečiti tega zakona. S tem bi svojim volilcem tudi ne napravili nobene usluge, pač pa bi preprečili službeno pragmatiko pred novim letom.

Po Stölzlu govori poročevalec manjšinske poljske socialni demokrat dr. Lieberman, ki pravi, da se bo na Poljsko vrnil mir takrat, ko se strmo glavi carizem. Govore nato še dr. Renner, dr. Gustav Gross, nakar nastopi minister delne brambe Georgi, ki med drugim izjavi, da morajo v slučaju nastopa milijonske armade dveh velikih držav vsi sloji sodelovati, da se more armada preživeti. Po nekaterih pojasnilih sekčnega načelnika Reuterja govori dr. Damm, nakar izjavi

poslanec dr. Verstovšek:

Iz stvarnih razlogov hoče naša stranka glasovati za predlog. Glasovati hočemo za zakonski načrt, ker je naše ljudstvo patriotično, kar dokazuje zgodovina. Naša stranka bo glasovala za postavbo, a nevolji radi krivice, ki se je Jugoslovanom zadala v proračunskem odseku, mora dati duška. Dr. Verstovšek, ki je pričel ob 5. popoldne govoriti, nadaljuje svoj govor slovensko in ga konča ob 8. zvečer, nato prične govoriti češki radikalec poslanec Fresl, ki je stavil, da hoče govoriti 24 ur. Ob pol 1. je Fresl še govoril. Trdi se, da bo trajala seja tri dni.

GOSPOSKA ZBORNICA

Je zborovala včeraj popoldne. Odobrila je postavbo o rekrutnem kontingentu, o mobilizacijskih podporah svojcem mobilizirancev, o pritegnjenju voz in konj v armadne svrhe in postavbo, po kateri se raztegne bolnišnica in nezdno zavarovanje na morske ribiče in na morskoplovbo. Nadalje je sprejela postavbo o odpravi male loterije in o uvedbi razredne loterije in postavbo o ustanovitvi inženirskih zbornic.

Mirovna pogajanja. — Turška zavlačevanja. — Balkanski zavezniški edini.

London. Mirovno konferenco so do četrtka odgodili.

London. Mirovna konferenca se je zato do četrtka odgodila, da lahko turški delegati dobe instrukcije svoje vlade, ker jim je zdaj le dovoljeno se pogajati z Bulgarijo, Črno gorjo in Srbijo, ki so podpisale premirje, ne pa tudi z Grško.

London. Nesporazumljenj med Grško in Turčijo še vedno niso rešili. Turški delegati so izjavili, da niso pooblašteni se pogajati z Grki, če ne podpisajo premirja.

Sofija. O mirovnih pogajanjih tu zelo skeptično sodijo in so pripravljeni nadaljevati vojsko. Neka kompetentna oseba je izjavila: Če Turki provocirajo balkanske delegate, narekujemo Turčiji mir v Carigradu.

oba ali pa eden vaju zdirjati v polnem diru nazaj do vrat hleva, ki je dobro miljo od trdnjavskega mosta. Ker imata take konje, ne more noben drug konj držati koraka z vama; a pri vratih se ne ustavita, marveč dirjajta dalje, dirjajta liki veter, da dospeta semkaj. Na vrtovih ne bo gostovavcev in žensk s kupicami; celo mesto se bo zbralo na zidovju in na hišah, da vidi jo boje. Samo enega se je bati — nemara postavijo stražo pred to zidovje, ko doznajo, da je Saladin napovedal Aldžebalu vojsko. V tem slučaju jih morata posekati in si pot urezati z mečem. Sir Godvin, tu je še en ključ, da ga vporabiš, če bi bil sam.

Vzel ga je in ona je nadaljevala:

»Če dospeta oba ali samo eden do te votline, vstopita vanjo s svojima konjema, zaklenita vrata, zapahnjita jih ter čakajta. Nemara se vama pridruži tukaj s princezinjo. Ako me pa do zore ne bi bilo ter vaju niso našli ter premagali — kar se ne more tako iz lahka zgoditi, kajti en sam jih lahko brani proti mnogim — potem vedita, da se je zgodilo najhujše, pa bežita k Saladinu ter mu povejta o tej poti, po kateri se lahko masčuje nad svojim sovražnikom Sinanom. A sedaj, prosim vaju, ne dvomita, da sem storila vse, kajti umreti moram, umreti nad vse strašne smrti, če se mi načrt ne posreči. Zdaj pa zdravstvujta, dokler se vidimo ali ne vidimo. Pojdita, pot je vama znana.«

(Dolge.)

Sofija. Vladni »Mir« izjavlja, da so vsa poročila o nasprotstvih med zavezniški izmišljena in da bo rezultat londonskih pogajanj nadaljnji obstoj balkanske zveze.

Posvet poslanikov.

London. Dne 17. t. m. ob 4. popoldne se je pričelo takozvano poslaniško posvetovanje. V St. Jamesu akreditirani poslaniki Avstro-Ogrske, Nemčije, Italije, Francije in Rusije bodejo skušali skupno z Greyom doseči enotno evropsko stališče glede na položaj, ki se je z balkansko vojsko ustvaril.

London. O sestanku poslanikov se med drugim poroča, da se bodo o francoskem protektoratu na Orientu in o dardanelskem vprašanju posvetovali le v slučaju, če ti vprašanji sprožita Francijo ali pa Rusijo. Rusija še obvezno ni ničesar izjavila. Sodijo, da Rusija pričakuje, da se Dardanele v kratkem času odpro, a če zdaj izproži vprašanje, bi morala dati dragocene kompenzacije. Anglija najbrže sproži vprašanje o Egejskih otokih, Avstrija in Italija pa albansko vprašanje. Avstrija bo zahtevala, da glede na promet trgovskega blaga v in čez Solun ne bo na slabšem kakor zdaj, pa naj postane Solun grški ali bulgarski ali pa pristo mednarodno pristanišče. Kljub težavam upajo sestanek poslanikov pospešiti in tako na mirovno konferenco pritiskati. Glede na Odrin se misli, da so se že Bulgari in Turki sporazumeli.

London. »Reuter« poroča, da so se 16. t. m. pri Greyu poslaniki vevlasti posvetovali o splošnih načelih bodočih pogajanj. Sklepi se bodo smatrali le za poročila in se bodo tajno pogajali. Najbrže se predvsem posvetujejo o težavnih vprašanjih. Upajo, da bodo trajna in hitra posvetovanja na evropsko javnost dobrohotno in pomirjevalno vplivala.

Različne priprave velesil.

Berolin. »Vorwärts« sodi, da vojska ni izključena, ker je državni zakladni urad pozval vlade zveznih držav, naj plače uradnikom in državnim delavcem izplačujejo kolikor močnejše v srebru in z bankovci. Nemške državne blagajne torej že za slu-

čaj vojske zadržujejo zlato. Določili so že tudi, kateri uradniki morajo v slučaju vojske ostati na svojih mestih. V petek 13. t. m. je pa nemško vojno ministrstvo vsa generalna poveljnišča vprašalo, če so tako pripravljena, da na brzoprijaven ukaz vsako povelje lahko izvedejo.

Bruselj. Neki tukajšnji agenturi poročajo iz Pariza, da odreja francoska vojna uprava obsirne vojaške priprave. Na sever in jug je odpeljalo več vlakov streljiva in topove. Sredozemsko, atlantsko in francosko brodovje v de la Manchu izpopolnjuje zaloge municije. Med Parizom, Londonom in Peterburgom živahno občujejo.

Avstrijsko-srbski spor. — Grof Berchtold dela za mir. — Prochaska.

Dunaj. Novim občinskim svetnikom iz Ogrskega Gradišča, ki so se predstavili zunanjemu ministru Berchtoldu, je minister izjavil, da se z vsemi močmi trudi, ohraniti Avstriji mir in je prepričan, da se mir tudi ohrani.

London. Dne 17. t. m. so dunajski poročevalci londonskim listom doposlali poročila o dalekosežnih pripravah naše monarhije. Kljub tem poročilom trde državni in diplomati, da je napetost med Srbijo in Avstrijo bolj ponehala, kakor se pomnožila, ker je jadransko vprašanje skoraj popolnoma izločeno. Donavski monarhiji gre za to, da si zagotovi varnost, da ne bo njeno jugovzhodno krilo vedno vznemirjeno. Način, kako naj se to doseže, je sicer težaven, a se najde, ker si hoče Avstro-Ogrska le zagotoviti mir in ker noče Srbije ponizavati.

Pariz. Italijanski poslanik Tittoni je predlagal ministrskemu predsedniku Poincaréju, da naj se albansko pristanišče San Giovanni di Medua internacionalizira z železnico, ki naj pristanišče zveže s Srbijo.

Dunaj. V Prochaskovi zadevi name-rava Avstro-Ogrska zahtevati zadoščenje in se izda uradni komunike. Avstro-Ogrska stori kmalu tozadeven korak v Belgradu.

Pomorska bitka pred Dardanelami. — Boji pred Janino.

Dardanele. Turško brodovje je 16. t. m. zjutraj odjadrlo iz Dardanel.

Atene. Opazovalni častnik oklopne križarice »Averof« zagotavlja, da je videl,

da je turško oklopno križarico »Heireddin Barbaroso« zadelo šest 234 mm krogelj.

Atene. »Agence d' Athenes« poroča: Pred Janino leži Bizani, o kateri so Turki sodili, da je ni mogoče premagati, a zdi se, da jo bodo mogli Turki le še nekaj ur držati. Po hudem boju, ki je ves dan trajal, so bile turške baterije večinoma vse prisiljene, da so obmolknile, ker je grška artiljerija izborno zadevala. Ena granata je zadela turško artiljerijsko municijsko skladišče, druge grške granate so pa povrsti uničevale turške baterije. Desno krilo grške armade je nato napadlo Bizami. Z vrha gore, ki stoji nasproti Bizamiju, se je natančno opazovala velikanska zmešnjava, ki je vladala med Turki v utrdbi Bizami. Turki vojaki so odvažali topove, drugi so bežali. General Sapuncaki je sam vodil Grke in jih s svojo hrabrostjo navduševal. Ko pade Bizami, je Grkom odprta cesta v Janino.

Kako se je Solun predal.

Solun. Na željo grške vlade so se podali vojaški atašee tujih držav na bojišče pri Janici, da doženejo, če je bitka na tem bojišču odločila zavzetje Soluna. Enketa je izjavila, da se pri Janici ni bila bitka, marveč da je šlo le za boj ob umikanju turške armade in da Hasan Tasin-paša Soluna ni hotel braniti.

Dnevne novice.

+ Odločnost in samozavest Bulgarije. »Mir« piše: S tem, da se je privolilo v mirovna pogajanja v Londonu, je prinesla balkanska zveza in še posebej Bulgarija poslednjo žrtev, ki jo sploh še more prinesiti na željo Evrope. Naglašamo, da je to naša zadnja in poslednja žrtev, zakaj že dosti številne in dosti velike so bile žrtve, ki so jih balkanski narodi prinašali doslej leta in leta za »evropejski mir«! Jako usoda in poguben je bil za nas tak mir. Čas je že, da glasno in jasno izjavimo, da nas bodo povsod dobro razumeli: če niti sedaj, ko smo velikodušno v mirovna pogajanja privolili, namesto da bi v Carigrad korakali, — ne dosežemo trajnega, našim velikim žrtvam primerne miru, ki onemogoči v bodoče vojne na Balkanu, — bomo vojno rajši nadaljevali, ne da bi se še brigali, kake posledice utesne to za Evropo imeti. Zakaj, kdor naših žrtv in naših uspehov na bojišču noče vpoštevati, ne more zahtevati in pričakovati, da bomo mi njegove želje vpoštevati. — Balkanska zveza je danes bolj pripravljena na krvavi ples, kot je bila v začetku te vojne! — Res, da vlada v naši armadi vojaška disciplina in da se zato ne peča s politiko. Toda ne sme se prezreti, da je naša armada pravzaprav le naš oborožen narod. Če se ta narod povrne jutri na svoj dom, zahteval bo kot svoboden narod vsekako račun od onih, ki nosijo vso odgovornost. Zahtevamo zato pošten, primeren, dostojen mir, in če ga ne dosežemo v Londonu, poiskali si ga bomo v Carigradu.

+ Nemška javnost v rajhu se skoro brez izjeme ne zavzema za Albance in simpatizira za balkanske Slovence. »Frankf. Ztg.«, »Berliner Tageblatt«, »Münchener Neueste«, vsi pišejo za Slovence ugodno, da ne omenjamo revij. Zdaj je tudi znani politični publicist Otto Harnack v »Märzu« zapisal, da Albanci za kulturno državo niso sposobni. Harnack pa tudi pravi: »Največja napaka, ki jo more Avstrija nasproti Jugoslovanom narediti, je žal od enega leta sem postala žalostna navada: pravno in politično zatiranje lastnih jugoslovanskih državljanov v prilog nenasitnim Mažarom. Ako hoče Avstrija svojo zgodovinsko in geografsko nalogo na Balkanu mirno vršiti, je prvi pogoj, da zopet napravi mir z Jugoslovani v njenih lastnih mejah.« — Harnack je tako uvaževana osebnost v rajhu, da ni dvoma, da z njim javnost po veliki večini soglaša. Nemci v rajhu pač ne mislijo na to, da bi se nemštvo moglo kdaj na jugu politično vposvestiti in zato ne sledijo pangermanskim halucinacijam, ki mešajo glave Nemcem v Avstriji. Nemčija je vesela, da ohrani to, kar ima. Ker pa ni pričakovati, da se nemška pamet v Avstriji, ki ima žal veliko vpliva na merodajne kroge, izbistri, se bo ves balkanski konflikt končal ugodno za — Nemčijo in Italijo.

+ Za Božičnice slovenskim otrokom na Koroškem so letos do »Slovenske Straže« še večje zahteve kot lani. Naši nasprotniki delujejo z vsemi silami — tudi mi v požrtvovalnosti ne smemo odnehati. Kdor je lani poslal kak dar »Slovenski Straži« v Ljubljano za Božičnico slovenskim otrokom na Koroškem, naj to tudi letos stori, med znanci naj pa dobi še kaj novih darovalcev. Darove, namenjene Božičnicam na Koroškem, bo »Slovenska Straža« na tem mestu hvaležno objavila. V dnevih pred Božičem mislimo vsi na mladino naših koroških bratov in pošiljamo za njene Božičnice kolikor močnejše veliko darov!

Ravnokar je izšla

II. knjiga

Pod svobodnim solncem

Cena:

I. knjiga elegantno vezana K 4.—

II. knjiga elegantno vezana K 4:80

Druga knjiga

katero smo prvotno za soboto 21. t. m. naznanili,

je že danes izšla.

Roman „Pod svobodnim solncem“ je prvi slovenski lepovslovni umotvor in

najlepše božično darilo.

Za naše ženstvo najkoristnejša knjiga:

Magdalene Pleiweisove:

Slovenska kuharica

Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek.

To je najboljše, najboljša in najtemeljitejša slovenska kuhinjska knjiga, ki je našemu ženstvu nujno potrebna. Izšla je v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki obsega sploh vso kuhinjsko umetnost ter je bogato opremljena s slikami v besedilu in 18 finimi, večbarvnimi tabelami. Velja fino vezana K 6.—

Mala izdaja z okrajšanim besedilom in brez slik. Cena K 3, vezana K 3:60.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

— **Kmečka zveza za ljubljansko okoličje** ima na Silvestrov dan, 31. decembra, ob 10. uri dopoldne svoj letni občni zbor na galeriji »Ljudskega doma« (Streliška ulica). Člani naj se polnoštevilno udeležijo. Poroča g. dež. glavar. dr. I. Šusteršič. — **Zaupnike K. Z.** prosimo, da pobero udarno in agitirajo za obilno udeležbo.

— **Volitev v okrajni šolski svet v Litiji.** Pri volitvi v okrajni šolski svet za litijski sodni okraj sta bila izvoljena: kot član: Oroslav Bric, župan v Litiji; namestnik: Franc Miklovič, župan pri Sv. Križu, oba s 47 glasovi. Svetec je dobil 15 glasov, Blaginja 17 glasov, Slanc 2 glasova.

— **Promocija.** Dne 19. decembra bo promoviran na graški univerzi za doktorja prava g. Niko Oberman, član slov. kat. akad. društva »Zarja«.

— **Gorka zima na deželi.** S Svete Gore pri Litiji sporočajo: Po prostoru, kjer je bil zadnji sneg do 20 centimetrov debel, sedaj ob prekrasnih dneih trobentno cveto. Domalega že tri tedne sije krasno sonce, skoro nič manj gorko kot v letošnjem hladnem avgustu.

— **Vrhpolje na Vipavskem.** Dekleta prirede dne 22. decembra ob 4. uri popoldne v dvorani M. Lavrenčiča božičnico. Spored: S. Sardenko: »Biseri in cekini«, slika iz dunajskega predmestja. »Deklica s tamburico«, mladinska igra s petjem. Rajalni nastop deklic. — Vabljeni vsi!

— **Nezaslišani škandal v tržaški zavarovalnici zoper nege.** Iz Trsta poročajo: Neki 19letni Ivan Hrovatin iz Elerjev pri Škofijah je bil povabljen v ponedeljek v svrhu zdravniške preiskave, ker se je ranil na levem očesu pri delu v kamnolomu. Ves dan je moral čakati, preden so ga ob peti uri zvečer resnično preiskali po dr. Oblatu na domu. Ker je vedel mladenič, da ima pravico zahtevati potne stroške in morda še kako drugo odškodnino, je prosil, da mu plačajo voznino do Škofij v znesku vsaj 1 K 20 vin. Zaradi tega zahtevka ga je spremenil uslužbenec zavarovalnice v urad v ulici Valdirivo 40 v I. nadstropju. Tukaj so ga hoteli gospodje uradniki kratkoma odpraviti; ker pa je Hrovatin vztrajal pri zahtevi, da mu po tolikem čakanju, ko ni niti kosil, vendar plačajo vsaj pot, tedaj so ga ti olikanci začeli zmerjati z raznimi psovskami, in ko je začel govoriti slovensko, tudi z »va fora« ščavo »nato in bosco« in drugimi uradniki tega dobrodelnega zavoda primernimi izrazi. Pri tem so se ti gospodje tako razgledali, da so ubogega itak bolanega delavca vrgli na tla in ga vsi trije vlačili po kamnitih stopnjicah, da je z glavo udarjal ob tla in ga poleg tega obdelovali z rokami in pestmi, ter mu povzročili znatne poškodbe na vsem telesu, mu raztrgali do cunj suknjo, telovnik in srajco. — Ves raztrgan je končno šel na cesto, kjer se je zavzel zanj neki fin. stražnik in ga spremenil na kolodvor na koperski vlak. Včeraj zjutraj pa se je moral zopet vrniti v Trst, kjer so po posredovanju policije morali izvršiti na rešilni postaji celo neki operativni čin, da se preprečijo hujše posledice. Tudi tu so napravili zapisnik o tem dogodku.

— **Umrla je v Gorici uršulinka S. M. Bonaventura Treven,** rodom iz Idrije. Naj v miru počiva!

— **Nesreča na železnici.** Sinoči je šel preko železniške proge na Lazah 45 let stari delavec Janez Makovec. V tem trenutku je privozil na postajo brzovlak. Stroj brzovlaka je Makovca zgrabil ter ga vrgel z vso silo na tla. Makovec je poškodovan na levi roki, nogi in na glavi.

— **Zemlja se je podsula** v rudniku v Zagorju ob Savi na delavca Lovrenca Borštnerja. Borštner ima zlomljen križ ter bo skoro gotovo umrl.

— **Vlom v kapelico.** V noči od 16. na 17. t. m. so neznani vlomilci vlomili v kapelico v Ilirski Bistrici. Nabiralnik je bil pa pred kratkim izprazen, zato niso mogli dosti dobiti. — Poizkušali so tudi vlomiti v kapelico na Topolcu, a so bili prepošeni. — Po reški dolini je bilo v zadnjem času izvršenih več dasi sta dve orožniški postaji »šestimi vlovom, zaslediti ap lopovov ne morejo, orožniki, ki nimajo z domačimi ljudmi nobenega posla. V Bistrici imajo vrhutega nočnega stražnika.

— **Samonemški napis** se blestijo na postaji južne železnice na Jurdanih v Istri, dasi žive tam samo Hrvatje in nekaj Slovencev.

— **Nesreča na železniški progi.** Iz Dornberga nam poročajo: Tu se je zgodila na železniškem mostu velika nesreča. Proga je zastražena po vojaki in tako tudi most, ki pa je tako ozek, da je prostora komaj za vlak. Most je stražil vojak, ki pa se ni pravočasno umaknil pred vlakom z mesta. Vlak ga je prijel in povozil.

— **Konj ga je ubil.** V Trbovljah je konj hlapca Antona Barliča tako močno udaril obraz, da je Barlič vsled poškodb umrl.

Z Juha.

Zlata doba za dramsko umetnost je nastopila v Srbiji. Uprava belgrajskega gledališča je dobila zadnje dni kar 20 novih silno rodoljubnih dram. Gledališka uprava premišlja, kako bi se zavarovala pred to nevarno povodnijo.

Bulgarske odradbe proti koleri.

Na poziv bulgarske vlade, da se sposobne osebe oglase za zdravstveno službo proti koleri, ako bi se ista zanesla v Bulgarijo, se je prijavilo jako mnogo oseb. Otvorili so takoj štiri 8-dnevne tečaje za pouk teh deloma prostovoljnih, deloma plačanih sanitarnih pomočnikov, ki se nato razdele v oddelke in pošljejo predvsem pred Cataldžo, kjer je nevarnost največja.

Bulgarska vojska pred Čataldžo

veselo praznuje. Vse vojaštvo s častniki in zdravniki, prebiva po hišicah, napravljanih iz zemlje. V bližini teh koč so nameščeni divizijski bolniški oddelki, ki so z vsem potrebnim preskrbljeni. Zvečer si kuhajo čaj ali juho, drugi si pečejo celo čevapčiče (mesna narodna jed). Dolge noči si krajšajo s sviranjem na piščali in gajde.

Pred Odrinom

je pa vojaštvo deloma nastanjeno po bližnjih vaseh, iz katerih se je prebivalstvo radi varnosti izselilo. Tem vojakom že celo ni nobene sile.

Za prosveto v osvobojenih pokrajinah.

Bulgarski prosvetni minister je sklical enketo, ki se bo posvetovala o tem, kakšne in koliko učnih zavodov naj se ustanovi v novoosvobojenih krajih, zlasti v odrinskem okraju in v Makedoniji.

Gubernator za Makedonijo.

»Dnevnik« javlja, da se za Makedonijo imenuje poseben gubernator; njegova oblast se bo raztezala samo na one kraje, ki jih je zavzela bulgarska vojska in pa na Solun.

Med Grki in Bulgari v Solunu

vlada precejšnja napetost. Poroča se, da Grki nečesto sprejemati bulgarskih bankovcev, če jih pa sprejmejo, pa pri izmenjavi odbijejo po 20 odstotkov vrednosti. S tem se očitno krši dogovor oziroma odredba zaveznikov, da se denar vseh štirih držav medsebojno sprejema al pari. Bulgarska narodna banka se je obrnila na ministrstvo, da posreduje in napravi v tem oziru red.

»Ded Vazov«

Kakor Bulgari nazivajo priljubljenega pisatelja, piše nov roman, v katerem bo ovekovečil sijajne bulgarske zmage v sedanjih osvobodilni vojni, ki je izpolnila sanje in želje njegove mladosti. Roman bo pendant njegovemu prejšnjemu delu »Pod jarmom«. Vazov pripravlja tudi prolog, s katerim se otvori sofijsko narodno gledališče.

Občinske volitve v Srbiji preložene.

Ker je večina občinskih in sodnih uradnikov kakor tudi volilcev v vojski, je srbski ministrski svet sklenil, da se občinske volitve, ki bi se imele vršiti prihodnji mesec, prelože na nedoločen čas. Dotlej opravljajo občinske posle dosedanjí občinski odbori.

Iz srbske armade.

Izšel je kraljev ukaz, s katerim se častnikom in podčastnikom iz kragujevske in negotinske afere vrača vojaška čast, ki so jo imeli do te afere. Ob enem se v istem činu prestavi v rezervo.

Ljubljanske novice.

Ij Slovenke in Slovenci v Ljubljani — lani ste se odlikovali z darovi za Božičnice slovenskim otrokom na Koroškem. Tudi letos naj se ta požrtvovalnost ne zmanjša, ampak naj se še pomnoži. Vsak najmanjši dar hvaležno sprejme »Slovenska Straža«! Naj vsem Vam srce vodi darežljivo roko!

Ij Božičnico z zanimivim sporedom priredi Šentjakobsko prosvetno društvo v Ljudskem domu na praznik sv. Štefana ob 7. uri. Poleg mnogih pevskih točk in efektnega prizora »Blažena med ženami«, se vprizori prvokrat na slovenskem odru ljubka božična pravljica E. Gosslova — »Sirotici Marijica in Tonček ali skrivnostni Sveti večer« s končno živo sliko »Slava Bogu na višavah«. Vstopnice se že dobe v društvu.

Ij Društvo nižjih mestnih uslužbencev, naznanja, da priredi dne 5. januarja 1913 svojo prvo predpustno veselico v Mestnem domu, na katero naj se blagovolijo cenjena društva ozirati. Odbor.

Ij **Govorniškega kurza S. K. S. Z.** tudi to sredo ne bo, ker je voditelj zadržan. Ker padeta sledeči dve sredi na praznik, se vrši kurz prihodnjega šele dne 8. januarja.

Ij **Zanimiva preiskava.** »Narod« je napadel nekega ljubljanskega nadučitelja, da je baje nepravilno postopal pri uporabi šolske dotacije za učila. Ker je tudi nam vsem na tem ležeče, da se taki občinski denarji popolnoma pravilno uporabljajo za svoje namene in ker je iz »Narodovega« poročila razvidno, da so pri tem mogoče nepravilnosti, zastopa naša stranka stališče, da se uvede generalna revizija o uporabi te dotacije tekom zadnjih petih let. Ker poznamo način »Narodovega« pisanja, dobro vemo, da če on komu goljufijo očita, je dotični gotovo pošten človek. Mi torej čakamo izida preiskave.

Ij **Ljudomilni bolniški očetja.** Ko je prišla k tajniku »Gostilničarske zadruge«, Pintarju, minuli teden neka gospa po bolniško podporo za težko obolelo g. M. A., gostilničarko na Karlovski cesti, katero zdravi društveni zdravnik, jo je Pintar nahrulil: »Kako more biti tako debela b... bolna«. Srečni gostilničarji, ki imajo tako preizkušenega in ljubeznivega bolniškega očeta — Ali odbor bolniške blagajne nima sredstev, da pouči g. Pintarja o njegovih dolžnostih in obnašanju.

Ij **G. profesorju Kobalu** je v bolnišnici vsak dan bolje ter bo v kratkem popolnoma okreval.

Ij **Božično darilo.** Gospod Gabriel Piccoli, lekarnar, c. in kr. ter papeževi dvorni zalagatelj, je ob priliki božičnih praznikov konferenciji sv. Vincencija Pavljana za faro sv. Nikolaja podaril znesek 100 K. Gospodu darovalcu, kateri zaradi dobrih del ob mnogih priložnostih ni nepoznan, izreka konferenca prisrčno zahvalo v imenu revežev.

Ij **Zaradi prepovedanega povratka** je bil včeraj aretovan leta 1866. v šmartnem rojeni in v Moste pristojni delavec Ivan Resetnik. Oddali so ga sodišču.

Ij **Z ljubljanskega trga.** Da ne bo zamenjav, je mestni magistrat odredil, da morajo prodajalke masla na svojih stojnicah prodajati surovo maslo na enem, margarin pa na drugem koncu stojnice. Vrhutega mora margarin ostati v originalni obliki, to je v obliki kock ter biti vidno opremljen z običajnim rdečim znamenjem.

Ij **Draginja.** Danes so nekatere prodajalke perutnine prodajale na trgu kokoši po 5 K!

Ij **Umrli so v Ljubljani:** Edvard Mulej, rejenc, 3 mesece. — Marijana Hrastar, zasebnica, 75 let. — Matija Fabjan, poljski dninar, 68 let. — Frančiška Grošelj, posestnikova žena, 36 let. — Jožefa Hrastnik, uboga, 67 let. — Josip Vovčina, tovarniški delavec, 30 let.

Štajerske novice.

š **Prepovedani shodi.** Štajerska narodna stranka je imela za zadnjo nedeljo napovedanih več shodov, na katerih bi se bilo govorilo o balkanski vojski. Oblasti pa so vse shode prepovedale.

š **Zmaga.** V Škalah pri Velenju je pri občinskih volitvah zmagala S. K. Z.; istotako v moziški okolici.

š **Županom občine Tolsti vrh** v konjskem okraju je bil izvoljen veleposestnik Janez Šelih. Prvi svetovalec je posestnik Mihael Zidanšek. — Za župana v Braslovčah je izvoljen Florijan Rak.

š **Novoga »Orla«** so ustanovili v Ljutomeru.

š **Osebn vest.** Prestavljen je okrajni živinozdravnik Jurij Gass v Celju k štajerski namestniji. Na njegovo mesto v Celje pride živinozdravnik Janez Fischer iz Gleisdorfa.

š **Umrli** je v Jarenini čevljarski mojster in posestnik Matija Senekovič.

š **Mrtvo so našli** v Spodnjem Jakobskem dolu pri Št. Jakobu v Slovenskih goricah v njeni koči 68letno viničarko Jožefo Štifter. Kako je storila smrt, se ne vé.

š **Trileten otrok zažgal.** V Št. Petru na Medvedovem selu so te dni zgorela vsa poslopja posestnika Gregorja Škorca. Zažgal je triletni otrok, ki se je igral z vžgalicami.

š **Iz poštne službe.** Poštni oficijant g. Franjo Minarič na Pragerskem je na lastno prošnjo premeščen v Ptuj. — Razpisana je pošarska služba na Muti.

š **Razburjena nemška domišljija.** V Celju je te dni policaj Gračner aretoval nekega Jožefa Verdeva, ki je baje vohunil v prilog Srbiji. Kakor se čuje, imajo pri celjskem okrožnem sodišču zaprtih že več oseb, osumljenih špijonaže v prilog Srbije. — V Spodnjem Dravogradu je orožnik aretoval nekega človeka, ki je prišel z Dunaja in trdil, da se piše Jončar in je baje tudi ta vohunil v korist Srbije. Pri njem so našli specialne karte, in hajd ž njim v luknjo. Je pač zima tukaj in mnogi, ki se jim delati ne ljubi, si radi preskrbijo čez zimo zastoj hrano in stanovanje!

š **Umrli** je v Rajhenburgu župan, posestnik in trgovec g. Matevž Presker.

š **Cestni ropar.** Iz Slovenjega Gradca: Posestnik J. Lužnik iz Dravč je šel domov z 21letnim dninarjem Simonom Ferkom.

Ferk se po kratkem času odstrani, češ, da bo šel po bližnjici. Ko gre Lužnik nekaj časa dalje, ga pobije nekdo s polenom na tla, zahteva od njega denar in mu zagrozi z ubojem, če bo o napadu kaj zinil. Lužnik je spoznal v napadalcu — Ferka, ki je že zaprt.

Razne stvari.

Velikanske demonstracije v Brnu. Ko se je 15. t. m. ponoči odpeljal en bataljon 8. pešpolka iz Brna, so bile v mestu velikanske demonstracije. Štacijsko poveljstvo je določilo, da prepreči demonstracijo, da odkoraka bataljon pozno ponoči na kolodvor, a na vojake je čakalo do dveh zjutraj več sto demonstrantov. Ko je bataljon v ponedeljek zjutraj ob 2. uri odkorakal iz vojašnice, so demonstranti spremljali bataljon, peli slovanske narodne pesmi, žvižgali in psovali armado. Ko so demonstranti prišli pred kolodvor, je nastopila proti njim policija, na katero so metali kamenje. Policija je potegnila sablje in več demonstrantov ranila.

Napad na vojaško stražo. Na železniškem mostu, ki se nahaja na Tisi med Hustom in Kiralyhazom, straži 12 mož močna vojaška straža. V četrtek pred dnem je nekdo iz bližnje hoste ustrelil na stražo, takoj na to je drug strel priletel v stražniško hišico. Prihiteli so vsi vojaki in pričeli streljati v smer proti gozdu. Napadalcu so odgovarjali in oddali 15 streliv. Zadet ni bil nihče. Ko se je zdanilo, so vojaške oblasti odredile preiskavo, ki pa ni imela vspeha.

Ogrski poslanec Kovacs oproščen. Kovacs, ki je, kakor znano, streljal v ogrski zbornici na predsednika Tiszo, so porotniki oprostili. Zanikali so po enournem posvetovanju sledeče na nje postavljeno vprašanje: Ali je obtoženec kriv, da je 7. junija 1912 med 11. in 12. uro dopoldne z ostro nabitim revolverjem, ki je v stanu usmrtiti, z namenom, da predsednika Tiszo usmrti, streljal nanj?

Požar v ruski artiljerijski vojašnici. V neki petburški artiljerijski vojašnici je izbruhnil požar, ki so ga hitro zadušili. Ko so nekega podčastnika aretirali, ker je bil osumljen, da je zanetil požar, je večkrat ustrelil in usmrtil nekega stotnika, nato je ustrelil nase in se ranil.

Naučni minister Hussarek ponesrečil. Naučni minister dr. Hussarek je padel po stopnicah in se ranil na kolenu. Prepeljali so ga v sanatorij, kjer ga operirajo. Upajo, da minister v dveh ali treh tednih ozdravi.

Telefonska in brzojavna poročila.

GLASOVI LISTOV O AFERI PROCHASKA.

Dunaj, 18. decembra. Večina tukajšnjih listov in tudi oficiozni listi pišejo o končani aferi Prochaske in se sedaj obračajo proti vladi ter vprašujejo, čemu že prej ni podala primernih izjav, da bi se javnost ne bilo razburjalo. Pravijo, da je postopanje vlade povzročilo veliko gmotno in gospodarsko škodo. — »Arbeiter Zeitung« prinaša obširen komentar o končani aferi Prochaske, katerega zaključuje: »Ali se misli, da bo ta nezaslišani škandal ostal brez žalostnih posledic na naše mednarodno stališče? Slučaj Prochaska in njegov izid sta po svojem učinku za ugled avstrijske države enaka izgubljeni bitki«. V istem smislu pišejo tudi mnogi krščansko-socialni listi, med njimi tudi »Grazer Volksblatt«.

ZAKAJ JE SCHEMUA MORAL ITI?

Gradec, 18. decembra. »Tagespost« izve iz zelo informiranega vira, da je Schemua, ki je bil poslan s posebno politično misijo v Berlin, dosegel tam popoln neuspeh. Grof Berchtold je namreč zasledoval namen, da jadransko vprašanje reši sam s Srbijo. Nemčija pa je Schemui odgovorila, da to ne smatra za oportuno in da vidi v mobilizaciji Rusije le priprave za vsako eventualnost, ne pa agresivnih namenov. Nemčija je izjavila, da se ji zdi primernejše, če se avstrijsko-srbski spor reši na posvetu vseh velesil. Ker so na Dunaju krivdo na tem neuspehu pripisovali Schemui, je slednji moral odstopiti.

TURKI SO BILI NA MORJU PORAZENI.

Carigrad, 18. decembra. V nasprotju z brzojavko poveljnika turškega brodovja poroča »Alemdar«, da je bila turška križarica »Haireddin Barbarossa« zadeta od 20 projektilov, a se ni potopila.

Atene, 18. decembra. Mornariški minister je izdal dnevno povelje, v katerem častnikom in mostov čestita, da so tako zmagoslavno zapodili turška brodovje v beg, da se je moralo umakniti v Dardanele.

Carigrad, 18. decembra. Poveljnik turškega brodovja je vnovič poslal poročilo o svojem boju z Grki in pravi, da sta bili pri Dedeagaču v boju zelo poškodovani dve turški torpedovki. Grške ladje so skušale odrezati turškim povratek, a se je tem posrečilo se zopet vrniti v Dardanele.

Atene, 18. decembra. Poveljnik grške eskadre brzojavlja: Ob 9. uri 25 minut je naše brodogradilnice, sestojče iz ladij »Averov«, »Spetsai«, »Hydra«, »Psara« in štirih topničark, odplulo proti Sedilbahru blizu levega rta Dardanel. Na povelje vrhovnega poveljnika sem se združil z 9 torpedolovci. Turške ladje »Haireddin Barbarossa«, »Torgut-Reis«, »Messudje« in »Assari Tewfik«, ki so se pred utrdami Sedilbahra postavile v bojno vrsto, so začele streljati. Mi smo odgovarjali na razdaljo 9 km, nato smo se do 3 km približali. Turške ladje so se z znatnimi poškodbami v neredu umaknile v Dardanelle.

GRKI SE NA KIJOSU IZKRCUJEJO.

Carigrad, 18. decembra. »Alemdar« poroča, da so Grki na Kijosu zopet izkrcali čete.

HASAN RIZA BEJ »PUCA DALJE«.

Cetinje, 18. decembra. Uradni list se pritožuje, ker poveljnik Skadra, Hasan Riza bej »puca dalje«. Hasan Riza bej je začel zopet s hudo kanonado. Črnogorci odgovarjajo le, kolikor je nujno treba.

TURŠKI ZAVLAČEVALNI NAMENI.

Milan, 18. decembra. »Corrieru della Sera« se iz Londona poroča: Turki so mojstri v zavlačevanju. Zato so zdaj spravili na dan vprašanje, imajo li Grki sploh pravico se mirovnih pogajanj udeležiti in bi radi z njimi sami obravnavali. Na drugi strani pa se Bulgarom baje tudi ne mudi, ker vedo, da so pri Cataldži njihove pozicije nepremagljive, v Carigradu pa se ne izplača korakati. Turki se bodo slejalprej že udali, medtem pa utegne Odrin vsled lakote pasti.

VELEVLASTI TURČIJO PREGOVARJAJO.

Pariz, 18. decembra. »Petit Parisien« poroča, da velevlasti Turčijo pregovarjajo, naj Odrin preda.

BALFANSKI DELEGATI PREPREČILI ZAVLAČEVALNI MANEVR TURČIJE.

London, 18. decembra. V drugi seji delegatov je prva točka bila formalna izmenjava polnooblasti delegatov. Dr. Danev je pripomnil, da turški delegati nimajo pooblastila se z Grčijo pogajati. Turški delegati, ki tega preje niso omenili, so to priznali in po kratki diskusiji izjavili, da so pripravljene vladi brzojaviti, da njihova pooblastila razširi. Obenem so pa, da se pogajanja še bolj zavlečejo, predlagali, naj balkanski zavezniki do četrtega naznanijo svoje mirovne pogoje. Delegati balkanskih držav so pa to odbili, češ, da mora biti preje rešeno vprašanje pooblastil. Prihodnja seja bo v četrtek, ko bo že dospel odgovor turškega kabineta. Sklenilo se je nadalje, da razprave ostanje tajne in delegati sami po sklepu seje sestavijo primeren komunique za liste. Delegati so prosili angleški zunanji urad za angleškega tajnika, ki bo sejem prisostvoval.

POSVET POSLANIKOV V LONDONU.

London, 18. decembra. O posvetu poslanikov veselil, ki se je sešel včeraj ob 4. uri 30 minut popoldne, se poroča, da ni posvet v javnosti vzbudil nobenega posebnega interesa. Posvet je bil ob 7. zvečer končan in prihodnja seja napovedana za danes. Poslaniki so prišli brez svojih tajnikov, kar znači, da posvet nima obveznega značaja. Posvet nima niti še programa. Ne Grey, ne drugi poslaniki niso še predlagali programa. Seje se ne bodo vršile vsak dan, ampak po potrebi. Od druge strani se pa trdi, da so poslaniki v konferenci z Greyem podlagi diskusije že določili. Sklepov pač ne bo, vendar se bo zelo naziranje velevlasti ad referendum. O rezultatih se bo varovala absolutna tajnost. Upa se, da bodo pogajanja hitro tekla.

TELEGRAM CARA FERDINANDA SOBRANJU.

Sofija, 18. decembra. Car Ferdinand je 16. t. m. brzojavil sobranju sledeče: »Pošiljam zastopnikom naroda mojo prisrčno zahvalo na čustvih, ki ste mi jih na prisrčen način izrazili. Vzradočen sem, ko vidim, kako v teh za domovino slovesnih trenutkih narodno sobranje obrača svojo pozornost na armado. To je prok za močno in veliko Bulgarijo.« — Ta brzojavka, kakor tudi brzojavka centra ruske dume sta se z velikim navdušenjem sprejeli.

BALKANSKA ZVEZA JE SOLIDARNA.

Rim, 18. decembra. Grški poslanik v Rimu je dopisniku »Piccola« izjavil: Balkanska zveza nastopa v Londonu nasproti Turčiji solidarno. Spori med Bulgari in Grki zaradi Soluna so mogoči, toda se bodo poravnali. O tem, da bi Turčija mogla s ponudbo, da Albanijo izroči Srbiji in Grčiji, da za to obdrži Tracijo, zavezniške razdeliti, ne more biti govora. Kar se tiče Albanije, bomo njeno neodvisnost priznali, ako bodo velevlasti tako hotele, toda vprašanje mejb do delalo velike težave. V Albaniji prebivajo tudi Grki in Srbi in teh ne bomo pustili Albancem.

SRBI ZAPUSTE DRAČ V SKRAJNEM SLUČAJU.

Lipko, 18. decembra. »Leipziger Neueste Nachrichten« poročajo iz Belgrada, da se je Pašić 16. t. m. razgovarjal z ruskim in francoskim poslanikom, nakar se je popoldne vršil ministrski svet, v katerem se je vnela jako živahna debata. Od kompetentne strani se javlja, da je ministrski svet baje sklenil, da Srbi zapuste Drač le v skrajnem slučaju. Pašić se baje v kratkem poda v London.

SRBSKA VLADA PROTESTIRA.

Belgrad, 18. decembra. Srbska vlada je naročila svojemu poslaniku na Dunaju, da opozori avstrijsko vlado na to, da postopanje avstrijskih oblasti proti srbskim potnikom, kakor tudi operacije donavskih monitorjev in različne druge priprave Avstrije povzročajo razburjenje. Vsled tega srbska vlada za eventualne posledice odklanja vsako odgovornost.

LAŠKA JAVNOST.

Rim, 18. decembra. Izjava oficijozne »Tribune«, češ da sta Avstrija in Italija glede vprašanja jadranskega pristanišča popolnoma edini, se tolmači tako, da je ali Avstrija že našla način, kako da bi Srbija dobila trgovsko pristanišče ob Adriji, ali pa, da se je laška vlada sporazumela z avstrijsko, ne pa z laškim narodom.

KOKOVCEV SE IZJAVI O ZUNANJEM POLOŽAJU.

Peterburg, 18. decembra. Danes govori v dumi ministrski predsednik Kokovcev o položaju. Kadeti in nacionalisti so določili za debato svoje najboljše govornike.

DI SAN GIULIANO BO TUDI GOVORIL O SITUACIJI.

Rim, 18. decembra. Danes poda laški minister za zunanje zadeve di San Giuliano v zbornici izjavo o zunanjem položaju.

SOLUN POSTANE BULGARSKI?

Sofija, 18. decembra. Tu se govori, da se je dosegel med Grčijo in Bulgarijo sporazum glede Soluna. Solun dobi Bulgarija, Grška pa obrežne teritorialne kompenzacije v Makedoniji.

TRI NOVE SRBSKE DIVIZIJE.

Dunaj, 18. decembra. »Reichspost« poroča, da je imenovan za poveljnika nove kosovske divizije polkovnik Ivan Miletić, za polkovnika nove vardarske divizije pa polkovnik Izaković. Poveljnik tretje divizije, ki se šele formira, postane polkovnik Dmitrij Nikolić.

MASAŔYK.

Dunaj, 18. decembra. Dr. Masaŕyk je dospel iz Belgrada na Dunaj.

× × ×

OBSTRUKCIJA ČESKIH RADIKALCEV V PARLAMENTU.

DR. VRSTOVŠEK ZOPER KRIVICE, KI SE PRIZADEVAJO JUGOSLOVANOM. MI SMO PATRIOTIČNI — BREZ PLAČILA.

Dunaj, 18. decembra. V seji drž. zbora je dr. Vrstovšek včeraj v triurnem govoru pojasnil stališče Hrvatsko-slovenskega kluba. Klub bo za postavbo o vojaških služnostih glasoval, prvič, ker so Slovenci onedekaj stali na stališču, da se mora državi dovoliti, kar potrebuje v svoje varstvo zoper zunanje sovražnike, drugič, ker zakon kodificira dolžnosti ob vojnem času, ki dozdaj niso bile postavno urejene, tretjič, ker smo Slovenci resnično patriotični. Dr. Vrstovšek je dejal:

»Naš patriotizem je globoko ukoreninjen v čustvih ljudstva in nikakor ni podoban onim hurrah-patriotom, ki se v sečanjem času delajo tako korajžne. Mi čisto dobro vemo, da bodo te vrste patrioti za svoj »patriotizem« dobro plačani. Slovensko ljudstvo pa je patriotično po svoji zgodovini in za svoj patriotizem ne bo dobilo plačila, zaradi plačila tudi ni patriotično, ampak iz tradicionalne zvestobe, ki je nad vsak dvom vzvišena. Naš položaj je zato težaven, tembolj ker se dobro zavedamo svoje naloge, da patriotizem med našim ljudstvom vzdržimo, vlada pa nas na vseh poljih zatira. Ako pa se nam očita, da hočemo parlament z obstrukcijo v budgetnem odseku razbiti, moramo pripomniti, da je ravno ta parlament pomagal Jugoslovane zapostavljati in da parlament ni storil nič pozitivnega. Za tak parlament ni nobena škoda, če ga ni, ker ni prav nič produktivnega ustvaril. (Veliko pritrdjevanje.) Mi bomo glasovali za zakon o vojaških služnostih, toda bomo obenem izrazili svoje nezadovoljstvo nad nezakonitostmi, ki so se vršile v budgetnem odseku.«

Dr. Vrstovšek je nato govoril še tri ure slovensko.

Za dr. Vrstovškom začne ob 8. govoriti Fresl. Fresl je izjavil, da hoče 24 ur govoriti. Fresl govori tiho in pravi, da ima neizkončno materijala na razpolago. Stranke večine in vlada so pripravljene na sejo, dokler se obstrukcija ne zlomi. Fresl je zaužil nekaj mleka in slaščic. Raz-

položenje v zbornici je skrajno razburjeno in se je bati škandalov. Rusini prete, da se obstrukciji pridružijo.

FRESL JE GOVORIL 12 UR.

Dunaj, 18. decembra. Ob 11. uri popoldne je Wedra začel kričati: »Zaprte zbornice!« »To je škandal!« »Fresl nas ne bo imel za norca!« »Ljudstvo tega ne razume!« etc. Ob pol 12. uri je Fresl govoril čisto dobro. Navajal je krivice, ki se prizadevajo češkemu narodu. Ob 12. uri je svoj govor končal.

Schraffl predlaga, da se škandalu napravi konec, naj se debata zaključí. Stransky kliče: »Vi že 4 leta češki deželni zbor obstruirate!« Izvolita se generalna govornika Rienössl in soc. dem. Winter. Rienössl se odpove besedi, Winter pa govori čisto kratko.

Nato pa se začne cela povodenj dejanskih popravkov. Za dejanski popravek se oglasi tudi Prodan, katerega predsednik trikrat opominja, naj res dejansko popravlja. Iro mu kliče: »Pojte rajši molit!« Krščanski socialci vpijejo: »Konec seje!« K dejanskim popravkom so oglašeni vsi češki radikalki in skupina Stranskyjeva.

Seja traja že 28 ur. Računajo, da bo treba zopet celo noč zborovati. Večjih škandalov dozdej še ni bilo.

Dunaj, 18. decembra. Ob 3/3. so bili stvarni popravki končani. Liebermann predlaga, naj se ne odredi specialna debata, marveč preide k dnevnemu redu. Na predlog Choca se vrši o tem poimeno glasovanje. Predlog se odkloni in zbornica sklene začeti specialno debato. Predsednik predlaga debato v dveh skupinah, opozicija zahteva debato v štirih skupinah. Majoriteta zahteva debato v eni skupini. Med velikim hruščem se predlogi obravnavajo. Večina upa, da se bo debata vršila v eni skupini in da bo zbornica s postavbo jutri popoldne gotova.

POSLANEC GOSTINČAR O SLOV. OPOZICIJI.

Budimpešta, 18. decembra. Poslanec Gostinčar je uredniku »Pesti Hirlapa« izjavil, da Slovenci zavzemajo opozicionalno stališče, ker na Hrvaškem še vedno komisari Cuvaj.

HUSSAREK.

Dunaj, 18. decembra. Naučni minister Hussarek je bil danes operiran.

NAPAD NA SKLADIŠČE SMODNIKA.

Gradec, 18. decembra. Danes ponoči sta se dva neznanca približala skladišču smodnika v Karlsdorfu pri Gradcu. Straža je streljala in enega najbržeje tudi ranila.

ROPARSKI NAPAD NA DUNAJU.

Dunaj, 18. decembra. Tu so trije apasi maskirani ob belem dnevu oropali eksportno firmo Pfeifer. Porezali so telefonsko žico in posestnika ter njegovega sina vstrahovali z revolverji, nato pa vse pokradli in zbežali.

POVODNJI NA OGRSKEM.

Marmaros Sziget, 18. decembra. Vsled silnega deževja so prestopile reke brežove in je več vasi poplavljenih.

NESREČA NA ŠVEDSKI LADJI.

Karlskrona, 18. decembra. Na križarki »Thule«, ki izvršuje vaje, je nek top počil. 1 pomorščak je ubit, 2 težko, drugi lahko ranjeni.

NESREČA V RUDNIKU.

Berolin, 18. decembra. V nekem rovu v Dortmundu so se vneli plini. 3 delavci so mrtvi, 6 je ranjenih.

ZA BOŽIČNO DOBO PRIPOROČAMO CERKVENIM ZBOROM SLEDEČE SKLADBE:

Hrihar p. Angelik: **Adventne in božične pesmi** za mešani, deloma moški zbor. Part. 2 K 40 vin., glas po 6 vin.

Grum Anton: **Pet božičnih pesmi** za mešani zbor, soli in orgle. Part. 60 v.

Chloudowski dr. Anton: **Božične pesmi** za mešani zbor. Part. 1 K 30 vin.

Sicherl Jos.: **Božične pesmi**, Riharjevi in drugi napevi za mešani in moški zbor. Part. 1 K 20 vin., glas po 30 v.

Hladnik Ig.: **Četvero božičnih pesmi** za mešani zbor. Part. 80 vin.

Mihelčič Al.: **Božične pesmi** za mešani zbor. Part. 1 K 40 vin.

Kimovec Fr.: **Rihar renatus**; zbirka cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 3 K, glasovi po 40 vin.

Leban Janko: **Zbirka cerkvenih pesmi** za mešani zbor. Part. 1 K 40 vin.

Hladnik Ig.: **Dva božična slivospeva** za mešani zbor, soli in orgle. Part. 1 K.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Gg. trgovcem, ki naznanjajo odpravo novoletnih daril: Ta stvar spada med inserate.

Mnenje g. dr. G. Pfeiferja, primarija v Budimpešti.

Gosp. J. Serravallo,

Trst.

Z vašim železnatim kina - vinom Serravallo sem dosegel izborne vspehe v slučajih slabokrvnosti po veliki zgubi krvi, krvavenja in oslabelosti. Predpisujem vaš izdelek večkrat v moji razširjeni praksi.

Budimpešta, 17. nov. 1911.

Dr. G. Pfeifer.

Kuharica

išče službe v kakem župnišču. Naslov pove uprava lista pod št. 3925. ::

Lepe štajerske

purane

pošilja od sedaj naprej po povzetju kg po 1-60 K

Josip Černelč

3866 Sv. Peter pod Sv. gorami (štajersko).

Ravnekar je izšel obče priljubljeni

Koledar za kmetovalca

za leto 1913, sestavi L. Legvart z izvrstno in koristno vsebino, vezan v usnj. platno.

Cena koledarja je K 1-60, s pošto K 1-80 in se naj blagovoli denar naprej poslati.

Pri 10 istisih se da enega

za nameček.

Naroča naj se kot navadno pri Ivanu Bonacu v Ljubljani nasproti glavne pošte.

Samec, 30 let, primerno izobražen, s pričetki o daljšem službovanju, izurjen v vseh kmetijskih in gospodarskih poslih išče primerne službe kot

OSKRBNIK

na kakšni graščini ali večji kmetiji, ozir. kaj podobnega. Nastopi lahko o Novem letu ali pozneje. Naslov pove uprava lista pod št. 3862. (Znamka).

3821

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjam britko vest, da je moja ljubljena hčerka

S. M. Bonaventura Treven

uršulinka v Gorici

17. t. m. mirno v Gospodu zaspala.

V blag spomin in molitev jo priporoča

žalujoča mati

Albina Treven.

Posebna obvestila se ne bodo razpošiljala.